

Sygn. akt XXIII Ga 1151/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bernard Litwiniec
Sędziowie:	SO Anna Gałas SO Andrzej Sobieszczański (spr.)
Protokolant:	Aneta Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w O.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 19 marca 2013 r., sygn. akt IX GC 1072/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i oddala powództwo oraz w punkcie III i zasądza od powoda (...) spółki akcyjnej w O. na rzecz pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. kwotę 2 417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. oddala apelację powoda;
3. zasądza od powoda (...) spółki akcyjnej w O. na rzecz pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. kwotę 2 282 zł (dwa tysiące dwieście osiemdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt XXIII Ga 1151/13

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w O. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 16 540, 18 zł z ustawowymi odsetkami od wskazanych kwot i dat do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powód wskazał, iż dochodzi należności tytułem zwrotu kaucji gwarancyjnych zatrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania przez powoda umowy z dnia 2 czerwca 2005 r. o wykonanie instalacji niskoprądowych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podniósł zarzut przedawnienia, jak również braku spełnienia warunków wypłaty kaucji gwarancyjnych, zwłaszcza podpisania protokołu odbioru pogwarancyjnego.

Wyrokiem z dnia 19 marca 2013 r. Sąd Rejonowy (...)w Warszawie w pkt I zasądził od (...) Spółki Akcyjnej W.na rzecz (...) Spółki Akcyjnej O.kwotę 9 287, 05 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 450 zł od dnia 1 grudnia 2006 r. do dnia zapłaty;
- 1350 zł od dnia 13 grudnia 2006 r. do dnia zapłaty;
- 2 843,52 zł od dnia 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty;
- 450 zł od dnia 1 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty;
- 1350 zł od dnia 13 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty;
- 2 843,52 zł od dnia 1 marca 2008 r. do dnia zapłaty;

w pkt II. oddalił powództwo w pozostałej części oraz w pkt III zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz (...) S.A. w O. kwotę 740, 73 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 2 czerwca 2005 roku pozwany (...) S.A.w W.jako zamawiający zawarł ze (...) Sp. z o.o.w O.jako wykonawcą umowę o wykonanie instalacji niskoprądowych w budynku przy Al. (...) w W.. Prace były odbierane przez pozwanego od powoda sukcesywnie, zaś każda część prac była stwierdzona protokołem odbioru, w oparciu o który powód wystawiał fakturę VAT. W oparciu o protokół odbioru prac z dnia 16 sierpnia 2005 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...)na kwotę 176.976, 36 zł. W oparciu o protokół odbioru prac z dnia 30 listopada 2005 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...)na kwotę 21.960 zł, w oparciu o protokół odbioru prac z dnia 12 grudnia 2005 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...)na kwotę 29.280 zł, w oparciu o protokół odbioru prac z dnia 12 grudnia 2005 r. powód wystawił fakturę VAT (...)na kwotę 36.600 zł. Ponadto powód wystawił w dniu 27 lutego 2006 r. fakturę VAT nr (...)na kwotę 138 764,02 zł. Pozwany dokonał zapłaty wskazanych faktur z pomniejszeniem ustalonej między stronami kaucji gwarancyjnej w wysokości 5 %, łącznie 16 540, 18 zł.

W związku z pismem powoda do pozwanego o potwierdzenie salda rozliczeń między stronami, księgowa pozwanego potwierdziła w dniu 11 lutego 2009 r. saldo rozrachunków na dzień 31 grudnia 2008 r. jako zgodne z jego księgami rachunkowymi, wśród których wymienione zostały kaucje gwarancyjne w kwocie 60 173,02 zł. W dniu 6 kwietnia 2011 r. główna księgowa pozwanego potwierdziła saldo zobowiązań – kaucji w kwocie 60 172,87 zł na dzień 31 grudnia 2010 r. W załączniku wezwania do zapłaty z dnia 19 sierpnia 2011 r. powód wyspecyfikował faktury, z których żąda zwrotu kaucji.

Sąd Rejonowy ocenił, iż powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie, tj. w zakresie zapłaty kwoty 9 287,05 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 450 zł od dnia 1 grudnia 2006 r. do dnia zapłaty, 1350 zł od dnia 31 grudnia 2006 r. do dnia zapłaty, 2 843,52 zł od dnia 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, 450 zł od dnia 1 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty, 1350 zł od dnia 13 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty, 2 843,52 zł od dnia 1 marca 2008 r. do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy ocenił, iż między stronami zawarta była umowa mająca charakter umowy o roboty budowlane (art. 647 k.c.). Roszczenie powoda zaś stanowi żądanie zwrotu kaucji gwarancyjnych zatrzymanych z umówionego wynagrodzenia. Wskazał, że do zasady kaucja gwarancyjna stanowi część wynagrodzenia i w przypadku zaistnienia przesłanek do jej zwrotu stanowi pozostałą część należnego wynagrodzenia, zatem należy stosować przepisy dotyczące tej konkretnej instytucji.

Regulacja umowna dotycząca kaucji zawarta jest w § 7 załącznika nr 3 do umowy. Zgodnie z jego ust. 1 ustanowiona zostaje kaucja gwarancyjna w wysokości 5% wartości umowy na zabezpieczenie bezpośrednich roszczeń

i ewentualnych należności dla inwestora od wykonawcy. W ust. 2 wskazano, iż kaucja gwarancyjna powstaje poprzez odliczenie z każdej wypłaty zamawiającego dla wykonawcy kwoty 5% należności, która to kwota pozostaje do dyspozycji zamawiającego. 50% tej kwoty zostanie zwrócone wykonawcy po upływie gwarancji a pozostałe 50% po upływie rękojmi. W § 5 pkt. 1) Załącznika nr(...)do umowy wykonawca udzielił gwarancji na wykonane roboty na okres 12 miesięcy i trzy lata rękojmi.

Zdaniem Sądu Rejonowego nie budziło wątpliwości w oparciu o przedstawione protokoły, iż wskazane prace zostały przez powoda wykonane. Ze strony zamawiającego jako inwestora protokoły podpisywał inspektor nadzoru inwestorskiego, do czego był uprawniony. Zgodnie bowiem z art. 25 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane do podstawowych obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego należy m.in. reprezentowanie inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej, sprawdzanie i odbiór robót budowlanych ulegających zakryciu lub zanikających, potwierdzanie faktycznie wykonanych robót oraz usunięcia wad, a także, na żądanie inwestora, kontrolowanie rozliczeń budowy.

Ponadto bezspornym było, iż pozwany za wskazane faktury zapłacił – spełniając świadczenie wzajemne. Sąd Rejonowy przyjął, że skoro zapłata następowała w oparciu o wskazany ściśle wykonany zakres prac, to stanowiło to tym samym zaakceptowanie świadczenia wzajemnego wykonawcy.

Natomiast początek rękojmi i gwarancji należy liczyć od daty odbioru poszczególnych, zafakturowanych prac i w tym przypadku terminy wymagalności poszczególnych części kaucji nie budziły wątpliwości. Z jednym zastrzeżeniem, dotyczącym faktury VAT (...)– k. 41. Sąd Rejonowy podniósł, iż protokół z k. 42 nie mógł dotyczyć tej faktury, ponieważ dotyczący rozbudowy (...) w B., nie zaś budynku przy Al. (...)w W.. Niezależnie od tego Sąd Rejonowy ocenił, że faktura ta została przez pozwanego zapłacona, a co za tym idzie prace wskazane w jej tytule zostały wykonane. Tak więc określenie terminu początku terminu rękojmi i gwarancji od dnia następnego po dniu jej wystawienia należy uznać za zasadne. Upływ tych terminów powodował powstanie stanu wymagalności kaucji.

Sąd Rejonowy wskazał również, iż nie może mieć natomiast zastosowania regulacja § 6 pkt 3 załącznika nr (...)do umowy regulująca odbiór pogwarancyjny. Zgodnie z jego treścią data podpisania końcowego protokołu odbioru bezusterkowego lub data usunięcia wykazanych w w/w protokole usterek jest podstawą do wypłacenia części kaucji gwarancyjnej określonej w § 8 załącznika nr(...)do umowy. Niewątpliwie nie chodzi tu o kaucję, która jest przedmiotem rozstrzygnięcia, gdyż ta jest uregulowana w § 7 załącznika nr (...) do umowy. Zarówno ten załącznik, jak też załącznik nr(...)nie zawiera § 8, do którego odsyła § 6 załącznika nr (...).

Sąd Rejonowy ocenił, iż żądanie zwrotu kaucji stanowi część należnego wynagrodzenia należy stosować termin przedawnienia dla takiego właśnie roszczenia. Przy robotach budowlanych do przedawnienia zastosowanie będą miała zasady ogólne tj. przepis art. 118 k.c. – w niniejszym przypadku dla roszczenia związanego z działalnością gospodarczą 3 lata. Nie można bowiem uznać, iż zastosowanie będzie miał tu dwuletni termin przedawnienia przy umowie o dzieło, gdyż przepis art. 656 § 1 k.c. odsyła do przepisów o umowie o dzieło jedynie dla wyliczonych w nim roszczeń, gdzie brak jest wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych (tak m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2001 r., II CKN 449/00).

Sąd Rejonowy ocenił, iż w niniejszej sprawie zastosowanie będzie miał przepis art. 123 § 1 pkt 2 k.c., zgodnie z którym bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Zgodnie z aprobowanym przez sąd orzekający poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 492/04, Lex nr 177275 uznanie roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. wymaga wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uznaje roszczenie za istniejące. Za wystarczające uznaje się tzw. uznanie niewłaściwe, stanowiące jedynie oświadczenie wiedzy, jakim może być tzw. uzgodnienie salda. Niewątpliwie jednak takie oświadczenie wiedzy, czyli zewnętrznie wyrażone przeświadczenie o istnieniu roszczenia, może wywołać skutek określony w art. 123 § 1 pkt 2 k.c. dopiero wówczas, gdy jednoznacznie potwierdza istnienie skonkretyzowanego długu. Bieg przedawnienia uznanego roszczenia przerywa się tylko w granicach określonych uznaniem.

Zdaniem Sądu Rejonowego przyjąć również należy, iż czynność takowa jest z reguły wykonywana przez księgowego u danego przedsiębiorcy i to też należy w gestii jego uprawnień i obowiązków. Dlatego też potwierdzenie salda podpisane przez księgową z k. 44 i 47 jest działaniem w imieniu i na rachunek pozwanego zgodnie z art. 95 § 2 k.c. Natomiast co do potwierdzenia salda z k. 45 nie można przyjąć jego skuteczności, gdyż nie wiadomo kto je podpisał.

Sąd Rejonowy wskazał, iż pierwsze potwierdzenie salda nastąpiło w dniu 11 lutego 2009 r. , zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia najwcześniej wymagalnej części kaucji, a następne w dniu 6 kwietnia 2011 r. także przed upływem tego terminu który zaczął biec na nowo. Biorąc pod uwagę datę złożenia pozwu - 12 kwietnia 2012 r. - jego wniesienie nastąpiłoby przed upływem terminu przedawnienia. Taką tezę można postawić jeśli chodzi o kwotę kaucji 9 287,05 zł, tj. zatrzymanych z faktur nr (...). Natomiast w zakresie kaucji zatrzymanej z faktury nr (...) w łącznej kwocie 7 253, 13 zł., roszczenie uległo przedawnieniu.

Sąd Rejonowy podniósł ponadto, iż w potwierdzeniach sald wskazana jest tylko łączna kwota wszystkich kaucji – w kwocie 60 173, 02 zł i 60 172, 87 zł (w drugim z wymienionych potwierdzeń sald). Było niesporne, iż strony prowadziły także współpracę poza wskazaną umową, dlatego istotnym było ustalenie, które konkretnie kaucje wchodziły w tą uznaną kwotę. Jedyнным dowodem, dokumentem, którego pozwany nie kwestionował było wezwanie do zapłaty właśnie na zbieżną kwotę z pierwszym potwierdzeniem salda, gdzie w załączniku wymieniono faktury, z których pobrano kaucje. O ile pierwsze z tych czterech faktur są tam wymienione, o tyle brak jest tam wskazania faktury nr (...), co oznacza, że nie była ona objęta potwierdzeniem salda, a co za tym idzie uległa ona przedawnieniu.

Mając na względzie powyższe, Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie o zapłatę kwoty 9 287, 05 zł było zasadne na podstawie art. 647 k.c., zaś w pozostałej części niezasadne na podstawie art. 117 § 2 k.c.

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżyły apelacją obie strony.

Powód, zaskarżył wyrok w części, tj.

- co do pkt II, w zakresie oddalonego powództwa, co do kwoty 7 253,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty od 3 626,56 zł od dnia 16 sierpnia 2006 r. do dnia zapłaty, i od kwoty 3 626,57 zł od 16 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,

- co do pkt III w zakresie kosztów procesu niezasadzonych przez Sąd pierwszej instancji od pozwanej na rzecz powódki według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie przepisów:

1. prawa procesowego:

a) art. 233 §1 k.p.c. poprzez nieprawidłową ocenę materiału dowodowego i ustalenie, że:

i. potwierdzenie salda z 11 lutego 2009 r. nie obejmowało roszczenia o zwrot kaucji zatrzymanej przez pozwaną z faktury (...) w wysokości 7253,13 zł, podczas gdy z całokształtu materiału dowodowego, a w szczególności z potwierdzenia salda z 5 października 2010 r., podpisanego przez B. Z. pełniącego funkcję Dyrektora Generalnego, wynika, że uznanie roszczenia obejmowało także kwotę 7 253,13 wynikającej z faktury (...), a nadto, że pozwana tej okoliczności nie zakwestionowała, a także z wezwania do zapłaty z dnia 19 sierpnia 2011 r. na sumę zbieżną z potwierdzeniem salda [60 173,02 zł],

ii. ocenę, że nie wiadomo kto podpisał potwierdzenie salda z 5 października 2010 r., a tym samym, że nie podpisała go osoba uprawniona do tego w imieniu pozwanej, w której kompetencji mieściło się dokonanie takiej czynności,

a tym samym nie mogło stanowić podstawy tzw. niewłaściwego uznania roszczenia w trybie art. 123 §1 pkt 2 k.c., a także określenia, że uznanie roszczenia w drodze potwierdzenia salda z 11 lutego 2009 r. nie obejmowało kwoty 7 253,13 zł, podczas gdy dokument ten [potwierdzenie salda z 5 października 2010 r.] został podpisany przez B. Z. pełniącego funkcję Dyrektora Generalnego pozwanej, a zasadne jest domniemanie, że dokonanie tej czynności w imieniu pozwanej należało do kompetencji tej osoby,

(...). ustalenie, że wezwanie do zapłaty pozwanej z dnia 19 sierpnia 2011 r. nie wymienia faktury, na podstawie której pozwana zatrzymała kaucję gwarancyjną w wysokości 7253,13 zł - (...), podczas gdy załącznik do wezwania do zapłaty z dnia 19 sierpnia 2011 r. wymienia fakturę (...), na podstawie której pozwana zatrzymała kaucję w wysokości 7253,13 zł,

iv. uwzględnienie zarzutu pozwanej, iż potwierdzenia sald nie były podpisane przez osobę uprawnioną do dokonywania tych czynności w imieniu pozwanej, a potwierdzenie to nie obejmowało kaucji gwarancyjnych dochodzonych w niniejszej sprawie, mimo, że pozwana zarzutu tego nie uzasadniła,

b) art. 208 §1 poprzez zaniechanie wydania zarządzenia mającego na celu wyjaśnienie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, którym zobowiązałby stronę, lub strony do wyjaśnienia kto podpisał potwierdzenie salda z 5 października 2010 r., a także które należności obejmowało potwierdzenie salda z 11 lutego 2009 r., a konkretnie czy obejmowało należność [kaucję gwarancyjną] z faktury (...), a jeżeli pozwana kwestionuje tę okoliczność, wskazania jakich należności to potwierdzenie, w jej ocenie dotyczy,

c) art. 299 w zw. z art. 232 k.p.c., poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron z ewentualnym ograniczeniem go do przesłuchania przedstawiciela pozwanej, na okoliczność kto podpisał potwierdzenie salda z 5 października 2011 r., oraz czy potwierdzenie salda z 11 lutego 2009 r. obejmowało należność [zwrot kaucji gwarancyjnej] z faktury (...) w wysokości 7253,13 zł.

d) art. 212 §1 k.p.c. poprzez zaniechanie zażądania wyjaśnienia przez pozwaną okoliczności kto podpisał potwierdzenie salda z 5 października 2010 r., podczas gdy Sąd powziął co do tego wątpliwości,

e) art. 207 §3 k.p.c., poprzez zaniechanie zobowiązania stron lub strony do złożenia pisma przygotowawczego i oznaczając okoliczność podlegającą wyjaśnieniu - kto podpisał potwierdzenie salda z 5 października 2010 r., a także czy potwierdzenie z 11 lutego 2009 r. obejmowało należność [zwrot kaucji gwarancyjnej] z faktury (...) w wysokości 7253,13 zł,

f) art. 232 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego co do okoliczności kto podpisał potwierdzenie salda z 5 października 2010 r. oraz czy potwierdzenie salda z 11 lutego 2009 r. obejmowało należność [kaucję gwarancyjną] z faktury (...) w wysokości 7253,13 zł;

2. naruszenie prawa materialnego:

a) art. 60 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że potwierdzenie salda z 11 lutego 2009 r., z uwagi na to, że nie wymieniało konkretnych należności, w tym należności [kaucji gwarancyjnej] z faktury (...) [7253,13 zł], ale ich łączną wysokość, tej należności nie obejmowało, podczas gdy z materiału dowodowego wynika okoliczność przeciwna,

Skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżanego wyroku w zaskarżanej części i uwzględnienie powództwa co do niezasądzonej kwoty 7 253, 13 zł wraz z ustawowymi odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych,

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za instancję odwoławczą,

ewentualnie wniósł o:

3. uchylenie zaskarżanego wyroku w zaskarżanej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach procesu za obie instancje.

Ponadto, na podstawie art. 368 § 1 pkt 4) k.p.c., skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z potwierdzenia salda z 5 października 2010 r. na kwotę 1 112,88 zł - na okoliczność iż potwierdzenie salda z 5 października 2010 r. na kwotę 60 172,87 zł podpisał B. Z. pełniący funkcję Dyrektora Generalnego pozwanej.

Pozwany, zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie pkt I oraz III.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 §1 k.p.c. poprzez nieprawidłowe przyjęcie, iż warunkiem wypłaty kaucji gwarancyjnej nie może być tzw. odbiór ostateczny, stosownie do § 6 Załącznika nr 4 do umowy, a jedynie podpisane przez inspektora nadzoru inwestorskiego protokoły.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 123 § 1 pkt 2 k.c. poprzez nieprawidłowe zastosowanie i uznanie, że na skutek nieskonkretyzowanego oświadczenia księgowej nastąpiło uznanie roszczenia, które przerwało bieg przedawnienia.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, względnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.

Złożył ponadto wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka księgowej M. K..

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód wniósł o:

1. oddalenie apelacji pozwanego w całości jako bezzasadnej

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była zasadna, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem powództwa w całości.

Sąd Okręgowy dokonał odmiennej oceny podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. W okolicznościach niniejszej sprawy brak było bowiem podstaw by przyjąć, iż nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Miał zatem rację pozwany zarzucając naruszenie art. 123 § 1 pkt 2 k.c.

Sąd pierwszej instancji uznając, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia dochodzonego roszczenia powołał się na potwierdzenia salda, które nastąpiło w dniu 11 lutego 2009 r. (k. 44) i następnie w dniu 6 kwietnia 2011 r. (k. 47). Sąd przyjął, że potwierdzenie salda podpisane przez zatrudnionego u pozwanego księgowego stanowi tzw. uznanie niewłaściwe, które stosownie do treści art. 123 § pkt 2) k.c. przerywa bieg przedawnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego ze stanowiskiem tym nie sposób się zgodzić.

Nie wdając się w szczegółowe rozważania na temat istoty i charakteru prawnego uznania niewłaściwego (materia ta należy do najbardziej spornych w nauce prawa) wskazać jedynie należy, że jest ono definiowane jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Uznanie niewłaściwe wykazuje wiele podobieństwa do oświadczenia woli. Przede wszystkim rodzi ono skutki materialnoprawne uznania, jeżeli jest złożone wobec wierzyciela. Okoliczność, że

dłużnik nie miał woli uznania roszczenia jest obojętna, jak też jest rzeczą obojętną, czy zdawał sobie sprawę z tych skutków. Następują one niezależnie od woli stwierdzającego. To je właśnie różni od oświadczenia woli sensu stricto. Wykazane podobieństwa uzasadniają zaszeregowanie uznania niewłaściwego do kategorii działań na tyle podobnych do oświadczenia woli, że uzasadnia to stosowanie do niego odpowiednio przepisów o czynnościach prawnych. W uznaniu niewłaściwym występują zarówno elementy wiedzy, jak i woli, a zatem wymieniona w art. 60 k.c. definicja oświadczenia woli obejmuje też uznanie niewłaściwe.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 kwietnia 1995 r. (III CZP 39/95, opubl. w OSNC 1995/9/120) przyjął, że wezwanie do potwierdzenia salda (potwierdzenie salda) spełnia warunki uznania niewłaściwego. Jest ono nie tylko oświadczeniem wiedzy, ale też woli. Stwierdza bowiem w sposób stanowczy istnienie wobec zobowiązania pieniężnego w konkretnej wysokości. Jednak jak podkreślił Sąd Najwyższy w sytuacji kiedy dłużnikiem jest osoba prawna uznanie musi pochodzić od powołanego do tego organu. Dlatego samo potwierdzenie istnienia zapisu w księgach rachunkowych dokonane przez pracownika nie wchodzącego w skład takiego organu, nie stanowi uznania roszczenia przerywającego bieg przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Stanowisko to jest powszechnie aprobowane w orzecznictwie (tak Sąd Najwyższy m. in. w wyroku z dnia 23 sierpnia 2001 r., II CKN 103/99, Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 17 lutego 2005 r., I ACa 13/05, OSA 2006/9/31)

Ze złożonego odpisu KRS pozwanego wynika, że w przypadku zarządu wieloosobowego do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania upoważnionych jest dwóch członków zarządu łącznie lub członek zarządu z prokurentem. Tymczasem potwierdzenia salda znajdujące się na kartach 44 i 47 podpisały osoby nie upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu przedsiębiorstwa, tj. pracownicy pozwanego zatrudnieni w księgowości.

Zdaniem Sądu Okręgowego przyjąć należy, iż składając swój podpis pod potwierdzeniami salda księgowe potwierdziły jedynie, iż w księgach rachunkowych pozwanego figuruje określona faktura, co nie oznacza automatycznie uznania tego zobowiązania. Tylko gdy potwierdzenie salda zostało podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu przedsiębiorstwa można uznać je za skutkujące przerwaniem biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 2 k.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego za słusznością powyższego stanowiska przemawia dodatkowo fakt, że wobec obowiązku corocznego potwierdzania salda wynikającego z przepisów o rachunkowości, przyjęcie iż potwierdzenie salda stanowi każdorazowo uznanie długu, eliminowałoby w praktyce przedawnienie z obrotu gospodarczego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 listopada 2004 r., I CK 279/04).

Ponadto w okolicznościach niniejszej sprawy nawet gdyby przyjąć, iż dokumenty w postaci potwierdzenia salda pochodziły od osoby uprawnionej do reprezentowania pozwanej spółki, to z całą pewnością nie spieniały wymogu skonkretyzowania długu. Słusznie bowiem Sąd Rejonowy podniósł, iż oświadczenie wiedzy, czyli zewnętrznie wyrażone przeświadczenie o istnieniu roszczenia, może wywołać skutek określony w art. 123 § 1 pkt 2 k.c. dopiero wówczas, gdy jednoznacznie potwierdza istnienie skonkretyzowanego długu. Natomiast w niniejszej sprawie w potwierdzeniach sald wskazana jest jedynie łączna kwota wszystkich kaucji – w kwocie 60 173,02 zł i 60 172,87 zł. Nie jest zatem wiadome, które konkretnie kaucje i z jakich umów składają się na te kwoty. W ocenie Sądu Okręgowego nieuprawnione było ustalenie tej okoliczności tj. konkretyzowanie długu, w oparciu o inny dokument niż potwierdzenie salda. Sąd Rejonowy uczynił to w oparciu o załącznik do wezwania pozwanego do zapłaty z dnia 19 sierpnia 2011 r. (k. 54, 55), w którym wymieniono faktury, z których pozwany pobrał kaucje. Takie dokonywanie wykładni potwierdzenia salda w oparciu o zupełnie inny dokument jakim jest wezwanie do zapłaty i załącznik do niego, w celu wyinterpretowania jakie to należności zostały objęte uznaniem roszczenia nie może zasługiwać na akceptację. W sytuacji kiedy potwierdzenie salda ma być traktowane jako uznanie niewłaściwe skutkujące przerwaniem biegu przedawnienia musi być ono na tyle precyzyjne aby możliwe było ustalenie których roszczeń uznanie to dotyczy. Potwierdzenia salda złożone przez powoda w niniejszej sprawie warunku tego nie spełnia, gdyż nie tylko nie określa poszczególnych faktur z których należności potwierdzeniem są objęte, ale nawet umów z których one wynikają.

Reasumując zdaniem Sądu Okręgowego brak było podstaw by przyjąć, iż dokonane przez pracowników pozwanego potwierdzenia salda wywołały skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia i ocenę Sądu pierwszej instancji co do terminów wymagalności poszczególnych roszczeń składających się na żądanie pozwu oraz terminu ich przedawnienia, który stosownie do treści art. 118 k.c. wynosił 3 lata. Upływ terminów przedawnienia dla poszczególnych roszczeń z tytułu kaucji gwarancyjnej nastąpił zatem w dniach 12 grudnia 2009 r., 28 lutego 2010 r., 16 sierpnia 2011 r. oraz 30 listopada 2011r. Natomiast pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 4 kwietnia 2012 r., a zatem po upływie okresu przedawnienia.

Powództwo w niniejszej sprawie podlegało zatem oddaleniu w całości na podstawie art. 117 § 2 k.c.

Dodatkowo tylko wyjaśnić wypada, że za niezasadny uznać należało zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłowe przyjęcie, iż warunkiem wypłaty kaucji gwarancyjnej nie może być tzw. odbiór ostateczny, a jedynie podpisane przez inspektora nadzoru inwestorskiego protokoły. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji słusznie ocenił, iż regulacja § 6 pkt 3 załącznika nr (...) do umowy przewidująca odbiór ostateczny, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego wywody uzasadnienia Sądu pierwszej instancji w tym zakresie są obszerne, przekonujące i wyczerpujące, a ponieważ Sąd Okręgowy w pełni je podziela zbędne jest ich powtarzanie w tym miejscu.

Odnosząc się do zgłoszonego w apelacji powoda wniosku o przeprowadzenie dowodu z potwierdzenia salda z 5 października 2010 r. na kwotę 1 112, 88 zł oraz wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka księgowej M. K., stwierdzić należy, iż strony miały możliwość, powołania tych dowodów przed Sądem I instancji. Zgodnie zaś z treścią art. 381 k.p.c. Sąd II instancji może pominąć nowe fakty i dowody, w przypadku gdy strona mogła powołać je przed sądem pierwszej instancji, chyba, że potrzeba ich powołania powstała później. Zgodnie zaś z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 kwietnia 2002 r. (IV CKN 980/00) „Strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni.” Dodatkowo okoliczności, które dowodami tymi stwierdzone pozostawały bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, nie wpływały one bowiem na ocenę przedawnienia dochodzonego roszczenia.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

Zmiany w zakresie rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu implikują również zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Ponieważ w wyniku zmiany zaskarżonego wyroku powództwo zostało w całości oddalone o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając obowiązkiem ich zwrotu powoda który uległ w swoich żądaniach, na rzecz wygrywającego sprawę pozwanego.

Stosownie do treści art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Wydatki poniesione przez pozwanego w niniejszej sprawie sprowadzają się do wynagrodzenia radcy prawnego należnego stosownie do § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) w kwocie 2 400 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Poczynione wyżej rozważania dotyczące przedawnienia dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia przesądzają o bezzasadności apelacji powoda. Dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie (co wyżej wyjaśniono) uległo bowiem przedawnieniu w całości, co za tym idzie powództwo również podlegało oddaleniu w całości na podstawie art. 117 § 2

k.c. Dlatego Sąd Okręgowy uznał za bezprzedmiotowe bardziej szczegółowe odnoszenie się do zarzutów podniesionych w apelacji powoda, niezależnie bowiem od ich zasadności apelacja ta i tak podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając obowiązkiem ich zwrotu spółkę powodową na rzecz spółki pozwanej. Na koszty te składa się suma kosztów wywołanych wniesieniem apelacji przez pozwaną oraz kosztów wywołanych wniesieniem apelacji przez powódkę.

Koszty wywołane wniesieniem apelacji przez pozwaną to opłata sądowa od apelacji w kwocie 465 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone od wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie § 6 ust. 4 w zw. z § 13 ust.1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 z późn. zmianami) w kwocie 900 zł z uwzględnieniem okoliczności, iż przed Sądem pierwszej instancji prowadził sprawę inny pełnomocnik (tj. 75% stawki) oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Koszty postępowania apelacyjnego wywołane wniesieniem apelacji przez powódkę sprowadzają się do wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 900 zł (§ 6 ust. 4 w zw. z § 13 ust.1 pkt. 1 w/w rozporządzenia).

Łącznie daje to zasądzoną na rzecz pozwanej kwotę 2 282 zł.